

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:152

av Said Abdu (L)

Välkomna framtidens tjänstebaserade mediekonsumtion

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de kraftiga förändringarna av mediekonsumtion kräver en översyn av lagen om privatkopieringsersättning och tillkännager detta för regeringen

Motivering

Sedan 70-talet betalar konsumenter en skatt(omvandlat till avgift under 90-talet) på vissa sorters lagringsmedier, exempelvis kassetband och cd-skivor, till vilka det går att kopiera exempelvis film och musikaliska verk. Syftet med avgiften är att ersätta den ekonomiska skada upphovsmän lider av att konsumenter gör privata kopior av musik och film som de lagligen införskaffat. Återförsäljare och importörer av sådan lagringsmedia är enligt lagen om privatkopieringsersättning skyldiga att ta ut en sådan avgift vid försäljning av dessa produkter till konsumenter. Uttagna avgifter redovisas sedan till rättighetsförvaltningsorganisationen Copyswede för distribution till upphovsmännens organisationer. Vilken lagringsmedia som är att anse som särskilt ägnad för så kallad privatkopiering och därmed enligt gällande lag att anse som avgiftspliktig ska förhandlas fram mellan återförsäljarrepresentanter och Copyswede. Ursprungligen rörde avgiften s k blankmedia. Det vill säga kassetband, videoband och sedermera även cd- och dvd-skivor. Att dessa produktkategorier är särskilt ägnade att kopiera upphovsrättsligt skyddade verk med råder det stor enighet kring. Så länge avgifterna gällde blankmedia var konflikterna mellan parterna få, och förhandlingar rörde mestadels nivån på avgift för olika typer av lagringsmedia.

I och med att mediekonsumtion alltmer övergått från inköp av exemplar (exempelvis dvd-filmer och cd-album) till konsumtion av tjänst (exempelvis Netflix och Spotify) finns det dock mycket som pekar på att privatkopieringen minskat kraftigt då behovet att äga kopior upphört. Parallellt med denna tjänstefiering av mediemarknaden har antalet rättstvister kring vilka produkter som är att betrakta som särskilt ägnade för

privatkopiering ökat. Senast i ett rättsfall mellan Copyswede och Telia Sonera om huruvida en smartphone är att i lagens mening ses som särskilt ägnad. Enligt ett avgörande i Högsta domstolen kan gällande svensk lag inte tolkas på annat sätt än att så är fallet. Ytterligare rättsfall kring mobiltelefoner samt andra produktkategorier, exempelvis datorer och surfplattor, är fortsatt aktuella.

Enligt ett antal undersökningar och marknadsstatistik, från exempelvis Sverige (Musikbranschen i siffror 2015, Ipsos 2016), Danmark (Rapport fra Blankmedieudvalget 2017) och Finland (Taloustutkimus 2017) bedöms förekomsten av privatkopiering idag vara mycket låg samt i kraftigt avtagande. Då det handlar om en avgift för ett konsumentbeteende som är i avtagande samtidigt som tjänstebaserad mediekonsumtion (där inga kopior görs) växer kraftigt är det rimligt att se över ersättningssystemet så att det rättvist speglar den faktiska ekonomiska skada rättighetshavare lider av legal privatkopiering (ej att förväxla med piratkopiering). Näringsutskottet har i tidigare betänkande 2016/17:NU23 avslagit lagda motioner om översyn av den svenska lagen om privatkopiering med hänvisning till pågående processer i EU. Sedan dess har EU-kommissionen låtit förstå att man, givet den stora variationen i hur media konsumeras inom unionen, inte avser att harmonisera reglerna kring privatkopiering inom överskådlig tid. I exempelvis Tyskland består musikkonsumtion till 70 procent av skivförsäljning, för Sverige är motsvarande andel ca 10 procent.

Mot ovan givna bakgrund är det rimligt och hög tid att genomföra en översyn av den svenska lagen om privatkopiering.

Said Abdu (L)